

Interpretácia kyjevskej notácie

Kyjevská notácia má vo svojej podstate rovnaký princíp ako súčasná talianska notácia, líši sa len tvarom nôt.

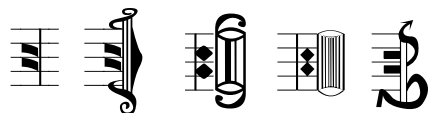
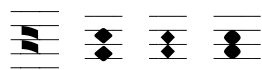
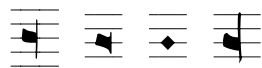
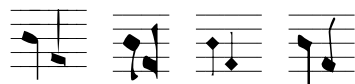
Dĺžka nôt

Pri dĺžke nôt, odhliadnuc od skutočnosti, že ich zapísaná dĺžka pri voľnom rytme liturgického spevu je iba približná, treba rozlišovať dva typy interpretácie. Prvou je teoretická interpretácia ruských vedcov. Napriek širokej akceptovanosti je kritizovaná pre svoju nereálnosť, tempo piesní je príliš pomalé a nezodpovedá praxi.

Inou možnosťou je tzv. praktická interpretácia, aplikovaná v haličských, mukačevských a prešovských notovaných zborníkoch, ktorá má v porovnaní s predošlou dvojnásobne rýchlejšie tempo. V našich prácach sa budeme držať tohto spôsobu.

Kyjevská nota (rôzne fonty)

Interpretácia Vedecká Praktická

Výška nôt

Pri stanovení výšky nôt treba predovšetkým zdôrazniť, že kyjevská notácia nepredpokladá pevne stanovenú absolútnu výšku tónov. Určuje iba typ stupnice, avšak výšku prvého tónu si určuje kantor podľa hlasových dispozícií. Preto otázka prepisu do talianskej notácie, pri ktorej sa predpokladá pevne definované „komorné *a*“, je iba teoretickou otázkou. Druhá dôležitá skutočnosť vychádza z faktu, že väčšina nápevov je invariantná vzhľadom na transpozície o kvartu, inými slovami, ich stupnica je zložená z trichordov. Preto sa stáva, že jednu pieseň možno v rôznych prameňoch nájsť zapísanú v rôznej výške.

Skôr, ako by sme hovorili o prepise do talianskej notácie, je nutné odlíšiť ruské a ruténske (tzv. juhozápadnoruské) pramene. Už pri samotnej kyjevskej notácii je tu rozdiel, ruténske zdroje zapisujú melódiu spravidla (ale nie vždy) o kvartu nižšie než ruské.

Teoretická interpretácia prepisuje ruskú kyjevskú notáciu (3) bez zmeny ich pozície v altovom kľúči (1) alebo o sedem pozícií nižšie v husľovom kľúči (2). Takáto pozícia nôt je však pre väčšinu kantorov príliš nízka a žiada sa melódiu zvýšiť približne o kvartu. Tomu zodpovedá praktická interpretácia kyjevskej notácie ruténskych prameňov (4), ktorá tieto noty prepisuje bezo zmeny pozície v husľovom kľúči s predznamenaním jedného *b* (5).

V nasledujúcej tabuľke vidno porovnanie všetkých piatich zápisov rovnakej stupnice. V našich prácach sa budeme držať ruténskeho zápisu kyjevskej notácie a jeho praktickej interpretácie.

(1) Teoretická interpretácia <u>v altovom kľúči</u>	
(2) Teoretická interpretácia <u>v husľovom kľúči</u>	
(3) Kyjevská notácia <u>ruského typu</u>	
(4) Kyjevská notácia <u>ruténskeho typu</u>	
(5) Praktická interpretácia <u>v husľovom kľúči</u>	